

Õiguskantsler

Teie 01.10.2018 nr

Meie 12.11.2018 nr 6-3/181385/1804858

Autojuhi ameti- ja täienduskoolitus

Lugupeetud avaldaja

Palusite õiguskantsleril hinnata majandus- ja taristuministri 2018. aasta 6. juuni määruse nr 29 [„Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmistele ja oskustele ning pädevustunnistuse vorm“](#) (edaspidi määrus) mitmeid sätteid. Teie hinnangul rikub mitu määrusega kehtestatud nõuet ettevõtlusvabadust ja võrdse kohtlemise põhimõtet ega võimalda inimesel valida sobivaimat viisi enda ametialaseks täiendamiseks.

Leian, et määruse nõuded, millele oma kirjas viitasite, ei ole põhiseadusvastased. Määrusega kehtestatud abinõud on vajalikud nii üldise liiklusohutuse kui ka reisijate ja kaubaveo turvalisuse tagamiseks. Riik soovib konkreetsete ettekirjutustega tagada kutseliste autojuhtide ametioskused. Sel eesmärgil on täienduskoolituses osalemisele ja koolituste korraldamisele seatud mitmed piirangud ning on tõhustatud järelevalvet.

Pidasite põhjendamatuks nõuet, et enne täienduskoolitust peab kaheaastase sõidukogemusega juht läbima ametikoolituse. Samuti on Teie hinnangul ebaõige nõuda koolitajatelt auditoorse teooriaõppe korraldamist, ameti- ja täienduskoolituse eraldi läbiviimist, kohustuslikku sõiduõpet ja õppetöö päevikusse allkirja andmist.

Selleks et autojuht saaks osaleda täienduskoolitusel, peab ta olema läbinud ametikoolituse ([autoveoseadus § 37 lg 2](#)). Ametikoolitusel on teistsugune eesmärk kui täienduskoolitusel. Ametikoolitusel osaleja peab omandama määruse [§-des 9](#) ja [10](#) loetletud teadmised ja oskused ning saama vajaliku ettevalmistuse iseseisvaks tööks. Täienduskoolitus on mõeldud selleks, et süvendada ja täpsustada teadmisi õppekavas ette nähtud õppeteemades ja valdkondades ning värskendada tööks vajalikke olulisi teadmisi ja oskusi, keskendudes eelkõige liiklusohutusele ja säästlikule sõidule ([määruse § 4 lg 4](#)). Ametikoolituse alusõppest vabastatakse juht, kellele on antud D1-, D1E-, D- või DE-kategooria juhiluba enne 2008. aasta 10. septembrit või C1-, C1E-, C- või CE-kategooria juhiluba enne 2009. aasta 10. septembrit ([autoveoseaduse § 74 lg 3](#)).

Määruse seletuskirjas on öeldud, et teooriatunnid tuleb läbi viia auditoorselt ([määruse § 4 lg 4](#)), kuna [Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/59/EÜ](#) elektroonilist õppevormi ette ei näe. 2018. aasta 23. mail jõustunud direktiivi muudatused võimaldavad nüüd ka e-õpet ning

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kinnitusel on kavas sellest lähtudes ka määrust muuta. Muudatus peab jõustuma hiljemalt 2020. aasta 23. mail.

[Määruse § 4 lõige 5](#) näeb ette, et ametikoolituse ja täienduskoolituse õppetundide koos läbiviimine ei ole lubatud. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindaja selgitas, et ameti- ja täienduskoolituste sisulist erinevust arvestades tuleb vältida olukordi, kus koolitaja saaks suunata näiteks ametikoolituse õpilased täienduskoolituse tundidesse. Ministeeriumi esindaja kinnitusel kaalutakse selle piirangu muutmist, arvestades koolituste korraldajatelt saadud tagasisidet.

Ametikoolituse sõiduõppe eesmärk on anda juhile süvendatud teadmisi, et ta võiks töötada kutselise autojuhina. [Määruse § 4 lõike 9](#) kohaselt tuleb sõiduõppe puhul hinnata ohutusnõuetel põhineva säästliku sõidu oskust, eelkõige sõiduki valitsemist erinevates teeoludes, vahelduvates ilmastikutingimustes valge ja pimedal ajal ning oskust vähendada kütusekulu. Määruse kohaselt ei pea täienduskoolitusel osaleja sõiduõpet läbima.

Sõiduõppe lektoril ei pea olema mootorsõidukijuhi koolitaja tunnistust ([määruse § 4 lg 8](#)), nagu on ette nähtud liiklusseaduses, kuid lektor peab valdama õpetatava õppeaine aluseid ning tal peab olema vähemalt üheaastane õppeaine profiilile sobiv töötamise või õpetamise kogemus viimase kümne aasta jooksul ([autoveoseaduse § 45 lg 1](#)).

[Määruse § 4 lõike 12 punkt 7](#) sätestab, et õpilane ja lektor peavad andma iga koolituse päeva ja õppeaine kohta allkirja. Niisuguse nõude eesmärk on tõhustada järelevalvet ja hoida ära n-õ fiktiivsete koolituste korraldamist. Ühtlasi juhib see nõue koolituse korraldaja ja koolituses osaleja tähelepanu sellele, et koolitusele registreerunud autojuht peab õppetundides osalema. Seega on tegemist ka korrale kutsuva nõudega.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise